

je rudečkast, močnejši pa bolj pruživ od jelovine; rabijo ga za mnogoverstno orodje in pohišje. To dvoperjato in pa neko černo cipreso, katero je že Michaux priporočal, so upe-
ljali že na Francozko, ter jo redijo na vertu v Fromontu, odkodar se je zaplodila tudi dalje po Evropi z drugim ame-
rikanskim drevjem vred, kakoršno v tem velikem sadišču redijo pa množijo.

2. *Arstralski bor* je koristno drevó, katero se nahaja tudi v Virginii. Raste posebno rad na suhi pešeni zemlji, in ima veliko smole v sebi. Les njegov je čverst, gost in krepak, porabljen za brodove in obertniške izdelke. Zvedeni možje terdijo, da ta bor je posebno ugoden, da bi ž njim se nasadile peščene planjave, katerih je na Francoz-
kem, Nemškem, pa tudi po slovanskem svetu dovelj. Ven-
dar je to drevno pleme po Evropi še redko, in drago seme njegovo. Dobiva se tudi v Fromontu na Francozkem.

Te baže so tudi bodeči, planinski, rudeči, ru-
meni bor in pa strob. Koristni so vsi, pa les porab-
ljiv za mnoge stvari. Le od poslednjega povemo še nekaj posebej.

Strob (Weimouthkiefer, Pinus Strobus) je imenovan tako na čast zaslužnemu Angležu Weimouth-u. Domá je to drevó v umernih okrajnah Amerike, kjer raste prav obilno. Je važno in lepo drevó, velikega mraza in velike vročine pa ne sterpi, vendar je zadovoljno z vsako zemljo, če le ni vedno pod vodó. Izmed vsega borovega drevja zraste strob najvišji. Les njegov je za mnogoverstno rabo.

2. Izmed amerikkanskih jel so najvažniše: Bela, černa, in rudeča jela. Bela raste v najmerzlejših krajih severne Amerike in po Kanadi v vlažni pešenici. Černe jele je ondi sila veliko, kjer dela ogromne gojzde, in rodi debela ravne in visoke. Jelovina vseh teh baž je zlo terda, pa lahka in pruživa, je ugodna za brodove, posebno kjer manjka hra-
stovine, pa tudi za mnogoverstno orodje in pohišje.

Končaje ta spisec menimo, da v tem imajo verli slo-
venski kmetovavci in drevjorejci plemen dovelj, ktere bi se-
jali v svoje gojzde in verte, med domače drevje ali namesto
njega. Serčno pa želimo, da bi se lotili in da bi jim slavna
vlada pomagala, pogojzdití koj in obilno velike goli-
čave in opustošene planjave, ktere je neusmiljena dervača
obropala zelenega kinča, pa ga ropa še vedno. Zadnji čas
je namreč, da dobí domovina naša zopet zeleni drevnati
plajš, kakoršnega je imela v starodavnih časih, in ki jo je
varoval nesrečne toče in nebeškega ognja, ktera obá dan
današnji tolikokrat in večkrat ko prej prihrumeta v groznih
nevihtah, na perotnicah burje, ter pokončujeta rumeno klasje
na poljih, in po vinskih goricah toliko blagega tersja.

J. Šubic.

Gospodarske skušnje.

(Od rička nekaj.) Po zadnjem naznanilu, kako dobro se je obnesel bivec (nova žlahna ogeršica) na tu-
kajšnem družbenem vertu, pridem sedaj do rička (Lein-
dotter), ki sem ga bil letos mesca sušca (marca) za po-
skušnjo na družbenem vertu vsejal, in ga je iz 4 lotov se-
mena do 15. malega serpana (julija) dozorilo na po-
gnojenem peščenem majhnem prostoru 46 funtov, lepega olj-
natega zerna. Na boljšem svetu bi se bil gotovo še veliko
bolje obnesel, čeravno vzame skorej vsake baže (gnojno)
zemljo za ljubo; toda redko, pa enako, naj se seje, in si-
cer tako, da na čveternat pedanj ga ne pride več od ene
bilke stati, ker se v košate veje zlo razraste, da je kakor
malo košato drevesice polno betičic, ki so tudi polne drob-
nega, oljnatega in detelji podobnega semena. Od konca
mesca velicega travna, ali maja pri pletvi se izpuli, kar je
pregostega. Na oral ga po tem takem ne gré več od
enega funta, in svet, kjer je rastel, se dá še tisto leto
kakor po bivcu tako tudi po ričku ali za ajdo, ali pa vno-
vič pognojen, za repo lahko rabiti. Nismo še poskusili, kako
oljnat da je, pa rad verjamem skušenemu gosp. Dularju na
Škerjančevem, ki ga je v lanskim „Novicah“ močno pohva-

lil. Po tem takem je tudi riček, kakor bivec, za bogat olj-
nat pridelk, ki se berž in dobro prodá, priporočevanja vre-
den in se tukaj pri meni seme po 20 kr. funt dobí.

Na družbenem vertu na Poljanah v Ljubljani. Zalokar.

(Mjilo (žajfa) se dá domá napraviti) prav lahko
takole: Vzame naj se sodec, pa se dene va-nj nekoliko olja
z lugom vred; postavi se sod v klet, ter se premeša vča-
sih. V 3 do 4 tednih je mjilo gotovo in tako dobro, kakor
navadno od mjilarja napravljeno.

(Nepremočljivo obuvalo) posebno prikladno lju-
dém, katerih opravila so takošne, da morajo včasih dolgo v
vodi stati, se napravi takole: Vzemi 2 funta lanénega
olja, pol funta ovčjega lója, 16 unč belega voska,
4 unče pa smole. Vse to se dobro zmeša pa stopí; sto-
pljeno pa še gorko naj se namaže in vriblje po novih čev-
ljih ali škornjah in s kertačo povsod dobro razširi po njih. Ko
potem je usnje do dobrega se bilo posušilo, ni nič zgubilo
svoje mehkote. — Tako napravljeno obuvalo rabijo angležki
čolnarji pa mornarji, ki so pogostoma in dolgo dolgo v vodi,
škornje pa jim vendar niso premočene.

Novica svilorejcem.

V Kalifornii, tisti gorki deželi Amerike, kjer so
poslednje leta nezuanó veliko zlata našli, so našli sedaj tudi
neke svilóde (žitne červe), ki napredejo veliko več svile
(žide) kakor naši navadni svilodi, katerih prvotna domovina
je Azija. Mešički (kokoni) teh kaliforniškikh svilodov so de-
beli kot kurje jajca; naši kokoni niso dosti debelejši kot go-
lobje jajca. Kolikor večji je pa mesiček, ki ga je červ iz
svojih svilnih nitk napredel, toliko več se vé da je svile.
— Ali se bojo pa dali amerikkanski svilodi udomačiti
tudi v Evropi, v naših deželah? Gotovega se sicer o
tem ne more nič reči; nemočče pa ni, kakor tudi ni bilo
z azijatiškimi. Bomo vidili!

Narodopisje.

Rezijani. (Dalje.)

Ker Rezijani vedno po svetu hodijo in v razne kraje
zahajajo, imajo tudi raznoverstne šege v noši in obleki.
Večidel posnemajo v tem ljudí tistih dežel, v ktere bolj po-
gostoma zahajajo: zato se nekteri nosijo po Ogersko, drugi
se oblačijo kakor Poljaki, drugi posnemajo Avstrijance, drugi
nosijo Furlanske pisane oblačila, in zopet drugi se nosijo
kakor Parci. Same ženske se vse deržé svoje domače re-
zijanske šege, s tem samim razločkom, da se nekte lepše
in dražje oblačijo, nekte pa revniše, kakor jim premoženje
dopušča. Sploh pa ljubijo svilnate oblačila, ki jih obilno
nosijo.

Vsi Rezijani nosijo svoje otroke v farno cerkev k sve-
temu kerstu; ravno tako nosijo k farni cerkvi tudi svoje
merlice, in jih tam zakopujejo, se vé da se tudi samo v
tej cerkvi poročujejo. Novorojene otroke donasajo h kerstu
v opertnem košu. Kadar je dete keršeno, moli duhoven
med tem, ko se vračajo od kerstnega kamna k velikemu
oltarju, začetek evangelija sv. Janeza, in ko pride do veli-
kega oltarja, se tamkej ustavi in dá poljubej mirú deteto-
vemu očetu, kumu ali botru, botri in babi, in dobí od vsa-
kega kak dar v dnarji, ki ga na oltar polože. — Potem
gredó vsi skupej, z duhovnim vred, v kerčmo kjužini, ktero
Rezijani karstinje (Carstigne) imenujejo.

Porodnice ostanejo ene tedne po porodu domá; po tem
pa jih spremlja baba do cerkve k navadnemu blagoslovu.
Tú pokleknejo pred cerkvenimi vrati ogernjene od glave do
pet z rijuho ali pa kakim dolgim kosom platna, in nekte
imajo na glavi tudi klobuk. Tako ostanejo ondi celi čas,
ko duhoven sveti blagoslov čez nje govori, kakor stoji v
rimskem obredniku; na zadnje podá duhovnik porodnici in
babi poljubej mirú pri velikem oltarju; tú porodnica rijuho
od sebe dene, in se podá na svoje opravila. Zvečer tistega